

B10-0173/2024

20.11.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo
pagal Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį
dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių
(2024/2911(RSP))

Vlad Vasile-Voiculescu
RENEW frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių
(2024/2911(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 168 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB¹ (Tabako gaminių direktyva),
- atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/522, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programa (programa „ES – sveikatos labui“) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014²,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl aplinkos be dūmų³,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl Europos stiprinimo kovojant su vėžiu – išsamios ir suderintos strategijos link⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl diabeto prevencijos, valdymo ir geresnės priežiūros ES pasaulinės diabeto dienos proga⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2023 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl neužkrečiamųjų ligų⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 3 d. Komisijos komunikatą „Europos kovos su vėžiu planas“ (COM(2021)0044),
- atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 17 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių, kuria pakeičiama Tarybos rekomendacija 2009/C 296/02 (COM(2024)0055),
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio mėn. pradėtą Komisijos iniciatyvą „Sveikesni kartu. ES iniciatyva dėl neužkrečiamųjų ligų“,
- atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į 3-ąjį tikslą „Gera sveikata ir gerovė“,
- atsižvelgdamas į 2003 m. gegužės 21 d. Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako

¹ OL L 127, 2014 4 29, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/40/oj>.

² OL L 107, 2021 3 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

³ OL C 285E, 2010 10 21, p. 63.

⁴ OL C 342, 2022 9 6, p. 109.

⁵ OL C 167, 2023 5 11, p. 36.

⁶ OL C, C/2024/4171, 2024 8 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4171/oj>.

- kontrolės pagrindų konvenciją (PSO TKPK),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 dalį,
  - A. kadangi tabako epidemija yra viena didžiausių grėsmių visuomenės sveikatai, su kuriomis yra susidūręs pasaulis ir dėl kurios visame pasaulyje per metus miršta daugiau kaip 8 mln. žmonių;⁷;
  - B. kadangi sparčiai auga naujų ir kuriamų tabako, nikotino ir ne nikotino produktų, pvz., elektroninių cigarečių bei kaitinamojo tabako gaminių, rinka ir vartojimas⁸;
  - C. kadangi antriniai dūmai sukelia ankstyvą mirtį ir didina riziką susirgti įvairiomis neužkrečiamosiomis ligomis, įskaitant vėžį, širdies bei kraujagyslių ligas ir lėtines kvėpavimo takų ligas; kadangi naujų ir kuriamų produktų aerozoliai išskiria smulkias ir itin smulkias daleles, kurios kelia pavojų ne tik rūkančiujų, bet ir šalia esančių asmenų sveikatai;
  - D. kadangi naujuose ir kuriamuose produktuose, kurie išskiria aerozolius, yra pavojingų cheminių medžiagų, kurios, kaip žinoma, turi toksinių ir kancerogeninių savybių, pvz., formaldehido, acetaldehido ir akroleino⁹¹⁰;
  - E. kadangi rūkymas kenkia beveik visiems kūno organams ir sukelia daug ligų, įskaitant vėžį, širdies ligas, insultą, plaučių ligas, 2 tipo diabetą ir lėtinę obstrukcinę plaučių ligą;
  - F. kadangi antrinė dūmų ir aerozolių ekspozicija daro neproporcingą poveikį pažeidžiamoms grupėms, įskaitant vaikus, nėščias moteris ir vyresnio amžiaus žmones;
  - G. kadangi Europos kovos su vėžiu plane nustatytas tikslas iki 2040 m. sukurti kartą be tabako, kurioje tabaką vartotų mažiau nei 5 proc. gyventojų; kadangi zonų be dūmų plėtra jau prisidėjo prie mirtingumo ir sergamumo rodiklių pagerėjimo;
  - H. kadangi iš suaugusių respondentų, dalyvavusių 2023 m. gegužės–birželio mėn. „Eurobarometro“ apklausoje dėl europiečių požiūrio į tabaką ir susijusius gaminius¹¹, 3 proc. šiuo metu vartoja elektronines cigaretes, o 2 proc. reguliariai vartoja kaitinamojo

---

⁷ PSO, „Faktų apie tabaką suvestinė“, 2020, <https://www.who.int/docs/default-source/campaigns-and-initiatives/world-no-tobacco-day-2020/wntd-tobacco-fact-sheet.pdf>.

⁸ 2022 m. birželio 15 d. Komisijos ataskaita dėl kaitinamojo tabako gaminių esminio aplinkybių pasikeitimo nustatymo pagal Direktyvą 2014/40/ES (COM(2022)0279).

⁹ Almeida-da-Silva, C. ir kiti, „Elektroninių cigarečių aerozolių poveikis burnos ir sisteminiai sveikatai“, *Biomedicinos žurnalas*, 44 tomas, 3 leidimas, 2020 m. liepos 24 d., p. 252–259, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8358192/>.

¹⁰ Pieper, E., Vokietijos federalinis rizikos vertinimo institutas, „Rizikos sveikatai vertinimas. Nauji tabako gaminiai, elektroninės cigaretės ir susiję gaminiai“, pranešimas Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui, Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui, [https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/259012/EP%20Presentation%201%20-%20Elke%20Pieper%20\(BfR\).pdf](https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/259012/EP%20Presentation%201%20-%20Elke%20Pieper%20(BfR).pdf).

¹¹ Europos Komisija: Komunikacijos generalinis direktoratas ir Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas, „Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 539: Europiečių požiūris į tabaką ir susijusius gaminius – 2023 m. gegužės–birželio mėn.“, 2024 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2875/020758>.

tabako gaminius ir jų skaičius nuo 2020 m. labai padidėjo;

- I. kadangi susirūpinimą keliantis naujų ir kuriamų tabako, nikotino ir ne nikotino gaminių vartojimo aspektas yra jų patrauklumas jaunimui, o kai kuriais atvejais net vaikams;
- J. kadangi, remiantis „Eurobarometro“ apklausos duomenimis, 54 proc. dabartinių ir buvusių rūkalių pradėjo rūkyti nesulaukę 19 metų, o 14 proc. – jaunesni nei 15 metų;
- K. kadangi iš „Eurobarometro“ duomenų matyti, kad 74 proc. respondentų yra susidūrę su žmonėmis, rūkančiais lauko terasose, o 71 proc. respondentų su žmonėmis, tose pačiose vietose naudojančiais elektronines cigaretes ir kaitinamojo tabako gaminius; kadangi visuomenė tvirtai remia draudimą rūkyti lauko erdvėse, kuriose neįmanoma užtikrinti saugaus atstumo, įskaitant parkus, paplūdimius ir įėjimus į viešuosius pastatus;
- L. kadangi dabartinėje Tarybos rekomendacijoje (2009/C 296/02)¹² pateikiamos rekomendacijos valstybėms narėms įgyvendinti PSO Tabako kontrolės pagrindų konvenciją ir taip joms pateikiamos gairės, kaip laikytis savo teisinių įsipareigojimų apsaugoti žmones nuo antrinių dūmų visose uždaroje darbo vietose, uždaroje viešosiose erdvėse ir visame viešajame transporte;
- M. kadangi visos valstybės narės yra PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos šalys, o Tarybos rekomendacijos dėl 8 straipsnio įgyvendinimo gairių 1 principu nustatomas visiškas rūkymo ir tabako dūmų panaikinimas konkrečiose erdvėse ar aplinkose, siekiant apsaugoti nuo žalingo poveikio ir sukurti aplinką be dūmų 100 proc.;
- N. kadangi PSO TKPK šalių konferencijoje kaitinamojo tabako gaminiai pripažįstami tabako gaminais, kuriems taikomos PSO TKPK nuostatos, kaip nurodyta sprendime FCTC/COP8(22)¹³; kadangi PSO TKPK šalys primygtinai raginamos pirmenybę teikti priemonėms, kuriomis žmonės saugomi nuo kaitinamojo tabako gaminių išskiriamų kenksmingų medžiagų poveikio, ir aiškiai išplėsti aplinkos be dūmų teisės aktų taikymo sritį, kad jie apimtų ir kaitinamojo tabako gaminius;
- O. kadangi kaitinamojo tabako gaminių ir naujų bei kuriamų produktų, kuriuose yra arba nėra nikotino, reglamentavimas visoje ES tebėra nenuoseklus, todėl nacionalinėms valdžios institucijoms sunku užtikrinti nacionalinės teisės aktų vykdymą;
- P. kadangi Komisijos pasiūlyta Tarybos rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų peržiūra siekiama geriau apsaugoti žmones, ypač vaikus, jaunimą ir nėščias moteris, nuo antrinių dūmų ir aerozolių poveikio ir rekomenduojama išplėsti aplinkos be dūmų politiką, kad ji apimtų pagrindines lauko zonas, pvz., viešąsias žaidimų aikšteles, pramogų parkus, baseinus, sveikatos priežiūros ir švietimo įstaigas, viešuosius pastatus ir transporto stotis;
- Q. kadangi Komisijos pasiūlyme valstybėms narėms taip pat rekomenduojama išplėsti aplinkos be dūmų politiką, kad ji apimtų naujus ir kuriamus produktus, pvz., kaitinamojo tabako gaminius ir elektronines cigaretes, dalintis geriausia praktika bei

---

¹² OL C 296, 2009 12 5, p. 4.

¹³ 2018 m. spalio 6 d. PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos šalių konferencijos sprendimas FCTC/COP8(22) „Nauji ir kuriami tabako produktai“.

stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant kuo labiau padidinti visoje ES taikomų priemonių poveikį;

- R. kadangi Komisija teiks paramą skirdama tiesioginę 16 mln. EUR dotaciją pagal programą „ES – sveikatos labui“, o 80 mln. EUR pagal programą „Europos horizontas“ jau skirta tabako, nikotino ir susijusių gaminių reglamentavimui stiprinti ir priklausomybės prevencijai; kadangi Komisija taip pat parengs prevencinių priemonių rinkinį, skirtą vaikų ir jaunimo sveikatos apsaugai remti;
- S. kadangi rekomendacijos įgyvendinimas turėtų būti reguliariai stebimas, kad būtų galima įvertinti pažangą, padarytą siekiant jos tikslų, ir nustatyti pastangų plėsti zonas be dūmų ir aerozolių trūkumus;

Bendrasis aprašas:

1. pakartoja, kad tvirtai ir nuolat remia tikslą iki 2040 m. išugdyti kartą be tabako, kaip nustatyta Europos kovos su vėžiu plane; pabrėžia, kad būtina dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad šis tikslas iš tikrųjų būtų pasiektas;
2. palankiai vertina pasiūlymą dėl atnaujintos Tarybos rekomendacijos; mano, kad vis dažnesnis kaitinamojo tabako gaminių, elektroninių cigarečių ir kitų aerozolių išskiriančių produktų vartojimas viešosiose, lauko ir uždaroje erdvėje kelia pavojų visuomenės sveikatai;
3. pabrėžia, kad nėra saugaus dūmų ir aerozolių poveikio lygio, kuris būtų įrodytas;
4. pabrėžia, kad aplinkos be dūmų įstatymai saugo ir padeda apsaugoti nerūkančiųjų sveikatą ir yra populiarūs, nes jie skatina rūkančiuosius mesti rūkyti¹⁴;
5. ragina valstybes nares išplėsti draudimą rūkyti viešose vietose, kad jis būtų taikomas ir kaitinamojo tabako gaminiams, elektroninėms cigaretėms ir kitiems aerozolių išskiriantiems produktams;
6. ragina valstybes nares tokius draudimus taikyti ir pagrindinėms lauko zonoms, įskaitant lauko restoranus, kavines ir barus, darbo vietas, netoli sveikatos priežiūros įstaigų esančias zonas, švietimo įstaigas, sveikatos priežiūros ir kitas priežiūros įstaigas, viešąjį transportą, įskaitant autobusų ir tramvajų stoteles, traukinių stotis ir platformas, oro uostus ir poilsio zonas bei kitas susibūrimo vietas ir dideles spūstis;
7. mano, kad tokie draudimai turėtų būti parengti taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė vaikų, jaunimo ir nėščių moterų apsauga;
8. ragina Komisiją ir valstybes nares atlikti tyrimus ir skatinti tolesnius mokslinius tyrimus dėl rizikos, susijusios su antriniu kaitinamojo tabako gaminių ir aerozolių, įskaitant elektronines cigaretes, poveikiu;
9. reiškia susirūpinimą dėl didėjančio pavojaus visuomenės sveikatai, kurį kelia didėjantis juodojoje rinkoje parduodamų garinimo produktų kiekis; pabrėžia, kad dėl

---

¹⁴ PSO, „Faktų apie tabaką suvestinė“, 2020, <https://www.who.int/docs/default-source/campaigns-and-initiatives/world-no-tobacco-day-2020/wntd-tobacco-fact-sheet.pdf>.

nepakankamos šių produktų saugos ir kilmės kontrolės kyla pavojus visuomenės sveikatai; ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti griežtesnes priemones siekiant užkirsti kelią neteisėtam tokių produktų patekimui į rinką;

10. palankiai vertina tai, kad Komisija pagal programą „ES – sveikatos labui“ teikia finansavimą, kad padėtų valstybėms narėms įgyvendinti sveikatos politiką, įskaitant šias rekomenduojamas priemones; vis dėlto yra labai susirūpinęs dėl to, kad trūksta ilgalaikių investicijų į sveikatą;
11. ragina Komisiją per šią Parlamento kadenciją pasiūlyti persvarstyti Tabako gaminių direktyvą po to, kai bus atlikti moksliniai rizikos sveikatai, susijusios su elektroninėmis cigaretėmis, kaitinamojo tabako gaminiais ir naujais tabako gaminiais, vertinimai, įskaitant šių gaminių vartojimo rizikos, palyginti su kitų tabako gaminių vartojimu, vertinimą;

Ataskaita

12. ragina Komisiją praėjus ketveriems metams nuo šios rezoliucijos priėmimo Parlamentui ir Tarybai pateikti jos įgyvendinimo ir Tarybos rekomendacijos įgyvendinimo valstybėse narėse pažangos ataskaitą;

o

o o

13. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją valstybėms narėms, Tarybai, Komisijai ir Pasaulio sveikatos organizacijai.